

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด กรณีศึกษา

บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

Promotion participation of community in conservation food Jaewod Case study

Bannapanad Khao Kaeo Subdistrict Chiang Khan District Loei Province

จิมาภรณ์ พรหมภักดี¹ วริยา เพียงไทย² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ์ มะลิตัน³

E-mail: sb6440285103@lru.ac.th

โทรศัพท์: 0807687894

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด กรณีศึกษา บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด กลุ่มตัวอย่าง 2. กลุ่ม คือ ชาวบ้านบ้านนาป่าหนาดที่ยังคงประกอบอาหารแจ่วอดไว้รับประทานในบ้าน จำนวน 5 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง มีเกณฑ์คัดเลือกกลุ่มชาวบ้าน รวม 25 คน เครื่องมือที่ใช้ ในเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเชิงปริมาณ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ สติติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบน 1) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด บ้านนาป่าหนาด พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาประชาชนในชุมชน มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและการทำงานร่วมกันได้เป็นกลุ่มทำให้ท่านรับรู้ถึงอารมณ์ของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มสิ่งที่เรามองเห็นกลุ่มงานของชาวบ้านในชุมชนมีการตั้งเป้าหมายไว้เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมอาหารไว้มีการแบ่งหน้าที่ของแต่ละคนในกลุ่มในการทำงานได้เพื่อที่จะให้การทำงานออกมาดีหรือประสบความสำเร็จมีกลุ่มทัศนคติและแรงจูงใจทำให้กลุ่มทำงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: การส่งเสริม การมีส่วนร่วม การอนุรักษ์ แจ่วอด

Abstract

The objective of this research is to study the promotion of community participation in preserving Jaewod food, a case study of Bannapanad Khao Kaeo Subdistrict Chiang Khan District Loei Province To study the promotion of community participation in preserving Jaewod food. Sample group 2. Group is Villagers of Bannapanad Still preparing Jaewod food to eat at home Number of people: 5 people By selecting a specific sample group There are criteria for selecting groups of villagers Total 25 people tools used The data was collected using a quantitative questionnaire. by sampling method Statistics used in data analysis include mean, percentage, deviation 1) Promoting community participation in preserving Jaewod food. Ban Na Pa Nad found that the overall average of the level of opinions regarding promoting community participation in preserving Jaewod food According to the opinions of the sample group, there is a high level of opinion when considering the people in the community There is promotion of community participation and working together as a group, making you feel the feeling of working together as a group. What we see is that the villagers' work groups in the community have set goals to Preserving food culture, dividing the duties of each person in the group to work in

order to make the work work well or be successful, have group attitudes and motivation to make the working group successful according to the set goals.

Keywords: Promotion Participation conservation Jaewod

¹ นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ความเป็นมาและความสำคัญ

ไทดำ มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เช่น ภาษาพูด และภาษาเขียน อาชีพ การแต่งกาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรมต่างๆ การดำรงชีวิตประจำวันยังคงผูกพันกับประเพณี พิธีกรรมและความเชื่อดั้งเดิมอยู่เป็นอันมาก ลักษณะทางสังคมของไทยดำยังคงรักษาขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีและพิธีกรรม ไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในความเป็นปึกแผ่น และการดำรงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ในส่วนของวัฒนธรรมอาหารชนเผ่าประกอบด้วยผักและน้ำพริก คือ แจ่วอดทำจากใบบอนคั้น ไม่ค่อยนิยมกินเนื้อสัตว์ ชาวไทดำจึงคงมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งแจ่วอดมีความสำคัญต่อชาวไทดำเพราะเป็นอาหารตั้งแต่สมัยอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันได้มีการอนุรักษ์การแจ่วอดไว้

ในปัจจุบันคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยสนใจในการแจ่วอดก็อยากจะส่งเสริมในส่วนของวัฒนธรรมอาหารเพื่อที่จะได้ให้คนรุ่นใหม่ได้สืบทอดวัฒนธรรมอาหาร ในการทำชาวบ้านก็ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำอาหาร เพื่อก่อให้เกิดความสนใจในการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านประชากร

- 2.1 การรับรู้

- 1) กลุ่มไทดำจำนวนทั้งหมด 25 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือในการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ศึกษา ค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเครื่องมือที่ใช้ในการ

เก็บข้อมูล

- 3.2 แบบสอบถามโดยแบบสอบถามการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด บ้านนาป่าหนาด

ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ 1) ประสานผู้นำกลุ่มเพื่อเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ณ ที่ทำการการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ดังนี้ 2) แจกแบบสอบถามให้แก่สมาชิกและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2) วิเคราะห์สภาพการดำเนินที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแฉ่วอด ตำบลเขาแก้ว อำเภอยางตลาด จังหวัดเลย การหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแฉ่วอด โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในภาพรวม รายด้านและรายข้อ แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับการยอมรับแบ่งออกได้เป็น 5 ระดับ

ผลการวิจัย

ให้แสดงผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งอาจมีภาพประกอบ แผนภูมิ ตาราง หรือการสื่อในลักษณะอื่นๆ ที่ผู้อ่านดูแล้วเข้าใจ

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแฉ่วอด

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24 และ เพศหญิงจำนวน 19 คิดเป็นร้อยละ 76 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51-60 ปี คิดจำนวน 12 คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมา ในลำดับที่สอง 41-50 ปี จำนวน 13 คิดเป็นร้อยละ 52 อายุ 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 0 อายุ 15-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำอาชีพรับจ้าง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาในลำดับที่สอง ค้าขาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และ ข้าราชการ จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 อื่นๆ จำนวน 0 คิดเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ

อภิปรายผล

อภิปรายผลให้ผู้อ่านเห็นความสัมพันธ์และความเป็นไปได้ของผลการศึกษา สนับสนุนหรือคัดค้านทฤษฎี เปรียบเทียบหรือตีความเพื่อเน้นความสำคัญของงานให้เข้าใจง่ายที่สุด

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแฉ่วอด เป็นการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแฉ่วอด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแฉ่วอด โดยทำเครื่องหมายลงในช่องตามระดับความคิดเห็น พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแฉ่วอดตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

ข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยความยาวไม่เกิน 150 คำ

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแฉ่วอด

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เพศชาย จำนวน 6 คิดเป็นร้อยละ 24 และ เพศหญิง จำนวน 19 คิดเป็นร้อยละ 76 ตามลำดับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 12 คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมา ในลำดับที่สอง 41-50 ปี จำนวน 13 คิดเป็นร้อยละ 52 อายุ 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 0 อายุ 15-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำอาชีพรับจ้าง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาในลำดับที่สอง ค้าขาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และ ข้าราชการ จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 อื่นๆ จำนวน 0 คิดเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น รับจ้าง ส่วนใหญ่เป็นคนมีความรู้ความเข้าใจจากเรื่องการสนับสนุนทางสังคมและเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและข้อเสนอครั้งนี้ก็ไม่ค่อยมีมากกับกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในวัฒนธรรมอาหารข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป
  - 1.การเพิ่มคุณค่าวัฒนธรรมอาหารให้กับชุมชน
  - 2.การฟื้นฟูวัฒนธรรมอาหาร

เอกสารอ้างอิง

क्रमनตรี โคตรคันทา.(2021)<https://www.isangate.com/new/11-paothai/138-paothai-dam.html>

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร. เลขปีที่(เลขฉบับที่), เลขหน้าแรกที่พิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่พิมพ์.

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทวิจารณ์. [บทวิจารณ์หรือบทปริทัศน์หนังสือ เรื่อง ชื่อหนังสือที่นำมาวิจารณ์] ชื่อวารสาร. เลขปีที่(เลขฉบับที่), เลขหน้าแรกที่พิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่พิมพ์.

ผู้แต่ง. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้า.

ผู้แต่ง. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อคอลัมน์: ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้า.

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. วิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตร, สาขาวิชา คณะ, ชื่อมหาวิทยาลัย.

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ใน ชื่อหนังสือรวมบทความ, (หน้า เลขหน้าที่อ้างอิง). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ผู้แต่ง. (เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความหรือชื่อเรื่อง. ชื่อจดหมายข่าว. ปีที่...(เลขประจำฉบับ), เลขหน้าแรกที่พิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่พิมพ์.

ชื่อเรื่อง. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับ ระบุฉบับ เล่มที่ (ตอนที่). หน้า เลขหน้าแรกที่พิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่พิมพ์..

ผู้รับผิดชอบ. (หน้าที่) (ปีที่ผลิต). ชื่อเรื่อง [ประเภทสื่อ]. สถานที่ผลิต: แหล่งผลิต.

ผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่). ชื่อบทความ. ชื่อสื่อออนไลน์ . <<http://www.....>> (สืบค้นเมื่อ วันที่ เดือน).

ผู้ให้สัมภาษณ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทสัมภาษณ์ [ชื่อสกุลผู้สัมภาษณ์, ผู้สัมภาษณ์]. ชื่อวารสาร, เลขปีที่(เลขประจำฉบับ), เลขหน้าแรกที่พิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่พิมพ์.

ผู้ให้สัมภาษณ์. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. [ชื่อสกุลผู้สัมภาษณ์, ผู้สัมภาษณ์].

*หมายเหตุ จำนวนหน้าของบทความ 10 หน้า